

FLÅ KOMMUNE
Sentrumsvegen 24
3539 FLÅ

Saksbehandler, innvalgstelefon
Brede Kihle, 32266865

Flå - Innsigelse til forslag til detaljregulering for området HV19 Grøn i Gulsvikfjellet

Vi viser til brev av 16. juni 2023.

Statsforvalteren i Oslo og Viken fremmer innsigelse til forslag til detaljregulering for HV19 - Grøn på grunn av at den foreslåtte utbyggingen vil få negative konsekvenser for viktig naturmangfold av nasjonal interesse. Dette er dokumentert gjennom faglige utredninger som følger saken. Det er spesielt konsekvenser for villrein som er bakgrunnen for vår innsigelse, men utredningene viser også til uheldige virkninger for annet viktig naturmangfold. Planen kommer i konflikt med blant annet viktige funksjonsområder for kongeørn og vil få noe negativ virkning inn i tilgrensende verneområder ved Hestgjuvnatten og Laksejuv naturreservat. Videre vil utbyggingen føre til noe nedbygging av myr. Innsigelsen er gitt med de føringer som fremgår av Klima- og miljødepartementets rundskriv T-2/16 – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis. Vi vil ut fra dette anbefale at planarbeidet blir avsluttet.

Vi imøteser videre dialog om det er behov for å diskutere planforslaget og innholdet i innsigelsen.

Bakgrunn

Planområdet for HV19 ligger sørøst for hyttefeltet ved Gulsvikfjell, mellom Hestgjuvet i øst og Hestleinnatten i vest. Plataået som ønskes bebygget ligger ca. 950 meter over havet og består av flere langsgående rygger og koller i landskapet, samt noen flatere partier hvor hyttene i hovedsak er foreslått plassert. Det er også flere partier med myr og mindre bekker innenfor området.

Formålet med planarbeidet er å legge til rette for utbygging av fritidsbebyggelse med adkomstveger, vann- og avløpsløsninger, grønstruktur, skiløyper, turstier, rasteplasser/bålplasser m.m. Det er foreslått i alt 272 fritidsboliger innenfor området, i form av frittliggende og konsentrert bebyggelse.

Planforslaget fremmes i tråd med overordna arealbruk i gjeldende kommuneplan og områderegulering for Gulsvikfjell fra 2015, samt regional plan for Norefjell og Reinsjøfjell hvor området er avsatt til byggeområde.

Statsforvalterens rolle

Vi skal bidra til at planer ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser innen landbruk, klima og miljøvern, folkehelse, barn og unges interesser, samfunnsikkerhet og gravplasser. Statsforvalteren skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer innen våre ansvarsområder blir fulgt opp i kommunale planer. Kommunen er planmyndighet og har ansvaret for at plan- og bygningslovens formelle krav til innhold og planprosess oppfylles i planarbeidet.

Vurdering

Utbygging med hytter i felt HV19 på Gulsvikfjell har vært problematisert tidligere, og Fylkesmannen i Buskerud har i brev av 23. april 2014 fremmet innsigelse til området med tilhørende adkomstvei. Innsigelsen var begrunnet i nasjonale føringer om ivaretagelse av allmenne natur-, landskaps- og friluftsinnteresser av vesentlig regional verdi. Vi viste blant annet til at utbyggingen ville komme i konflikt med inngrepsfrie naturområder, eksponert høyfjellslandskap og et viktig friluftsområde av regional verdi.

Denne innsigelsen ble senere avgjort av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i vedtak av 25. november 2015, hvor innsigelsen ikke ble tatt til følge. Departementet la til grunn at utbyggingen ikke ville gi negative virkninger for miljøverdier av nasjonal eller vesentlig regional interesse.

Med bakgrunn i at hensynet til viktige landskaps- og friluftsinnteresser er grundig behandlet tidligere og at dette forholdet er avgjort av departement, går vi derfor ikke nærmere inn på denne problemstillingen i denne uttalelsen.

Kunnskapen om villrein i området er imidlertid endret siden områdereguleringen ble vedtatt. Konsekvenser for villreinen på Norefjell og Reinsjøfjell ble grundig utredet som en del av planarbeidet i 2014, men det ble konkludert med at utbyggingen av HV19 ikke ville komme i konflikt med villrein. Det var i hovedsak ferdselen fra hytteområdet på Gulsvikfjell som ble problematisert, og det var særlig ferdsel i sommerhalvåret fra hytteområdet i retning trekkområdene nord og sør for Laksejuv, som ble pekt på som uheldig. I områdereguleringen var det kun regulert for skiløyper i dette området. Villrein var derfor ikke en del av begrunnelsen for innsigelsen til HV19.

Siden den gang er området kartlagt av Villreinsenteret i 2016 og kart over villreinens arealbruk kan dokumentere at området ligger innenfor det kartlagte leveområdet og innenfor arealet som brukes til kalvings- og oppvekstområde, dog i randområdet.

Villrein har nå havnet på *Norsk rødliste for arter 2021* som nær truet (NT). I 2014 var villrein vurdert som livskraftig (LC), jf. rødlista for 2010 (og 2015).

I 2019 ble også naturreservatet for Hestgjuvnatten vedtatt. Dette naturområdet grenser til utbyggingsområdet HV19 og planlagt adkomstvei følger vernegrensen på deler av strekningen. Formålet med vernet er å bevare et skogsområde som representerer en bestemt type natur i form av gammel naturskog som har særskilt betydning for biologisk mangfold. Området har store naturverdier og verne kvaliteten er blant annet knyttet til et lite påvirket og stedvis urskognær granskog.

Konsekvenser for villrein

I utredningen av konsekvenser for villrein, er det konkludert med at utbygging av HV19 vil få betydelig miljøskade for villrein. Med utgangspunkt i at området som ønskes bebygd utgjør et randområde og er et regionalt villreinområde, er verdien vurdert til middels, mens området mot sørvest har fått stor verdi for villrein. Selve planområdet vil bli *sterkt* forringet og føre til *betydelig* miljøskade som følge av utbyggingen, mens det sørvestlige området med stor verdi er vurdert til å bli *noe forringet* og konsekvensen vurderes derfor til «*noe til betydelig*» miljøskade. Dette under forutsetning av at det ikke legges opp til ferdsel sommerstid. I følge tiltakshaver skal det ikke legges spesielt til rette for stier og løyper i dette området, med unntak av vinterperioden.

«Strava-data»¹ fra området kan imidlertid dokumentere betydelig ferdsel på barmark innenfor områder som det ikke er ønskelig med ferdsel ut fra villreinhensyn. I rapporten fra Egil Reimers, datert 26. august 2012, hvor konsekvensene for villreinen ble vurdert i forbindelse med områdereguleringen, ble det vist til at det var viktig å unngå for mye trafikk i sommerhalvåret i området nord og sør for Laksejuvet. Strava-data viser med tydelighet at ferdselen fra hytteområdet går i retning av Laksejuvet og opp til Høgevarde som ser ut til å bli frekventert oftest. De som kjøper hytte ved Gulsvik vil naturlig nok bruke fjellet, og utbygging av området ved HV19 vil føre til økt ferdsel i dette området. I dag ser det ut til at området ved Grøun er lite brukt av turgåere og utgjør slik sett en liten lomme med lite ferdsel. Områder med lite menneskelig aktivitet er viktig for villreinen.

Det er i planforslaget vist til at det er startet opp arbeid med sti- og løypeplan for Norefjell og Reinsjøfjell, for blant annet å lage en samla plan for området hvor stier og løyper som er særlig problematiske for villreinen skal vurderes flyttet. Det er et mål om å kanalisere ferdselen vekk fra de mest problematiske områdene for villreinen. Dette arbeidet blir viktig. Likevel ligger dette fram i tid og hva resultatet fra dette arbeidet blir er ennå uvisst. Planen vil bli vedtatt av fylkeskommunen og vil kunne få juridisk virkning ved at resultatet fra arbeidet blir innarbeidet i de kommunale planene. Vi kan derfor ikke legge avgjørende vekt på dette per dags dato. En slik sti- og løypeplan er videre et avbøtende tiltak, og det er viktig å redusere eller unngå konsekvensene av utbygging.

Med viten om at hytteutbygging ved HV19 med 272 enheter vil føre til økt ferdsel inn i områder av stor verdi for villreinen, mener vi konsekvensen av utbyggingen vil bli større enn «*noe til betydelig*» forringet.

Arbeidet med å klassifisere villreinområdet etter kvalitetsnormen pågår i disse dager. Om villreinområdet blir godkjent eller ikke, er ennå usikkert. Det er likevel udiskutabelt at villreinen på Norefjell og Reinsjøfjell har god kondisjon, har lite sykdom og god produksjon (høy kalveandel blant simlene). Dette taler for at villreinområdet vil kunne bli godkjent. Det er også udiskutabelt at Norefjell og Reinsjøfjell er et pressområde for utbygging, hvor det er oppført mange hytter og hvor det er planer om mere. Dette fører til stor ferdsel og forstyrrelser inn i leveområdet til reinen. Det er ca. 7000 hytter i dette fjellområdet i dag og det er planer om ytterligere 8000 enheter. I tillegg kommer hotell og leiligheter i Krødsherad hvor det også er planer om større utbygginger.

Resultatet fra arbeidet med kvalitetsnormen vil gi et bilde på hvordan situasjonen er i dag. Den ser ikke frem i tid. Vi mener dette er et viktig poeng når vi vet hvor mange hytter det kan bygges i området.

¹ GPS-data fra mennesker som benytter appen til sykling, løping eller andre typer aktiviteter.

Hvor tålegrensen for villreinstammen går er imidlertid vanskelig å si, men i utredningen av konsekvenser for villreinen i den regionale planen for Norefjell og Reinsjøfjell, ble det påpekt at dette området ikke tåler noen større utbygginger før man overskrider bæreevnen for villreinstammen. Det volum av hytteutbygging som den regionale planen legger opp til, antas å overskride bæreevnen. Vi viser i den sammenheng til føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9.

Ut fra denne kunnskapen mener vi det blir feil å legge opp til utbygging med hytter ved HV19. Området er i dag ubebygget og har stor verdi nettopp som dette for villrein.

Vi vil i den sammenheng vise til formålet med kvalitetsnormen hvor det står følgende: *«formålet er å bidra til at villrein, og de ulike villreinområdene, forvaltes på en slik måte at internasjonale forpliktelser overholdes, og at nasjonale målsettinger om ivaretagelse av levedyktige bestander innenfor sine naturlige utbredelsesområder nås. Kvalitetsnormen er retningsgivende for myndighetenes forvaltning i alle saker som har betydning for villrein og skal gi myndighetene et best mulig grunnlag for forvaltningen av bestandene og leveområdene, og faktorene som påvirker disse».*

Med bakgrunn i at villrein er en nasjonal ansvarsart, fremmer vi derfor innsigelse til planforslaget for HV19 – Grøun med bakgrunn i at utbygging med hytter i dette området vil føre til betydelig miljøskade. Vi viser til konsekvensutredningen hvor dette er dokumentert. Vi viser også til rundskriv T-2/16 hvor det er redegjort for innslagspunkter for innsigelser på miljøområdet fra Klima- og miljødepartementet. Innsigelsen må ikke tolkes som en omkamp av tidligere avgjort innsigelse, da det er ny kunnskap og situasjon for villrein i dag, sammenlignet med situasjonen i 2014.

Vi vil også vise til at det gjennom utarbeidelse av de enkelte detaljreguleringene innenfor området har vært argumentert for å fortette med hytter for å sikre en bærekraftig hytteutvikling. Tanken bak dette har blant annet vært å dempe presset på andre naturområder. I opprinnelig områderegulering var det skissert en utbygging med ca. 1600 hytter totalt sett. Med all fortettingen i etterkant av vedtaket av områdereguleringen, spesielt i de sentrale områdene ved skianlegget, vil antall enheter i dette området bli over 2000. Hvis argumentet om bærekraft skal ha noe innhold og konsekvenser for utbyggingsplanene i området, bør derfor HV19 utgå som følge av dette.

Vi vil også vise til naturavtalen som Norge undertegnet i desember 2022 og som skal bidra til å løse naturkrisen. Avtalen skal gi oss mer natur. For å få til dette må nedbyggingen av viktige naturområder stanses. I lys av dette mener vi det blir feil å bygge ned området ved Grøun. Området bør forbli urørt og fortsette å være en del av det viktige naturområde på Norefjell.

Øvrig naturmangfold

Området ved Gulsvikfjell ble kartlagt for viktig naturmangfold etter DN-håndbok 13 i forbindelse med områdereguleringen. Innenfor felt HV19 ble det ikke dokumentert naturtyper eller arter som var oppført på rødlista. Det fremkommer heller ikke noen ny informasjon innenfor planområdet i den nye utredningen av naturmangfold, men det vises til områder som ligger utenfor planområdet som vil bli påvirket av utbyggingen. Tilgrensende naturreservat ved Laksejuv og Hestgjuvnatten vil blant annet bli påvirket. Selv om dette er i mindre grad og ikke er direkte arealinngrep, er konsekvensene av utbyggingen, blant i form av økt ferdsel, vurdert til på medføre *noe miljøskade* for disse verneområdene. Buffersonen rundt verneområdene blir mindre. Det er også konkludert med at utbyggingen vil få negativ konsekvens for et viktig funksjonsområde for kongeørn som hekker i området og at utbyggingen vil føre til noe nedbygging av arealer med myr. Vi mener dette også er viktige momenter som taler for at utbyggingsplanene ikke bør realiseres.

Med hilsen

Gunhild Dalaker Tuseth
avdelingsdirektør
Klima- og miljøvernavdelingen

Eli Kristin Nordsiden
seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Viken fylkeskommune
Villreinnemnda for Norefjell og Reinsjøfjell,
Brattfjell-Vindeggen og Blefjell
Norges vassdrags- og energidirektorat
Statens Vegvesen

Postboks 220

1702 SARPSBORG

PB 5091 Majorstuen

0301 OSLO

Postboks 1010 Nordre Ål

2605 LILLEHAMMER